

FRITT ORD

Thomas Hylland Eriksen er sosialantropolog og forfatter.

Diskusjoner stopper opp når bestemte temaer tas opp. Derfor er det vanskelig å snakke fornuftig om Israel, kjønn, rase og hvalfangst, skriver **Thomas Hylland Eriksen**.

Blinde flekker

For et halvt års tid siden deltok jeg i lanseringen av ei bok om alt som er galt i kongeriket. Forfatteren hadde nye på hertet, men de første kapitlene var et helhetlig forsøk på å rehabilitere rasebiologien. Han mente det var bevisst at ulike menneskeraser hadde forskjellige medfødte egenskaper, og at både utviklingsbiologer og innvandringspolitikere burde ta hensyn til dette.

Norge måtte tilpasse sin bistand i Afrika til det vitenskapelige faktum at afrikanere har lavere intelligens enn europeere. Landet burde også vurdere det hensiktsmessige i å slippe inn store flokker av lavintelligente somaliere. Slik var det bare. Vitenskapen hadde jo tatt.

Mens jeg snakket på lanseringen, i en fullsatt kjeller på Litteraturohuset, ble jeg gradvis klar over at jeg ikke burde ha deltatt. Jeg egnert meg ganske enkelt ikke til å føre en næktern debatt for og imot rasistisk politikk. Jeg hisset meg opp, og publikum godtet seg. Seinere hagleit det med spørsmål vedrørende mitt landsvik i synet på innvandring og min uendelige narvitet overfor fremmede folkeslag som har bosaatt seg her opppe.

Ikke ett spørsmål dreide seg om forfatterens forstråelse av rase og politikk. Det var med andre ord ingen god dag for politisk korrekte multikulturalister, eller hva det nå er de kaller humanister for tiden.

Ikke alle har det slik med rasisme. Jeg har svarte og brune venner som trekker flegmatisk på skuldrene av den nye rasebiologien, og sier at folk bare må få holde på med slikt om de absolutt vil.

Samtidig vil jeg anta at de fleste har erfaringer med diskusjoner som går av sporet fordi det virvles opp synspunkter det føles umulig å diskutere rasjonelt. Fra studietida husker jeg maoistenes manglende evne til å diskutere menneskerettigheter. De avviste dem som borgerlig fjas, og hvis man pukket på ytringsfrihet og organisasjonsfrihet, ble de utålmodige og sinte. Jeg har også møtt miljøvernere som går i vranglås når de blir utsatt for argumenter for hvalfangst.

En av de snodigste blinde flekkene heter Israel. Den finnes i stor utstrekning i mange deler av verden, men i to versjoner. Overfor såkalte Israel-venner og en del

israelere er det umulig å kritisere Israels menneskerettighetsbrudd uten umiddelbart å bli møtt med to påstander som effektivt stopper ethvert forsøk på diskusjon:

a) Araberne er enda verre.

b) Det er tydelig at antismittismen brer om seg her, ja! Eventuelt, hvis kritikeren selv er jødisk, påkalles i stedet den psykanalytiske merkelappen «selvhatende jøder».

Ingen har imidlertid gitt noen god forklaring på hvordan holocaust kan retterdiggjøre israelsk tortur og massaker, eller hvorfor det faktisk at enkelte arabere ønsker å avskaffe staten Israel gjør det nødvendig å slippe bomber i hodet på arabiske barn.

Synspunktene er ikke mindre påståelige og uforsømlige på den andre siden.

Blant en del militante palestinere og deres allierte, religiøse som ikke-religiøse, stopper enhver fornuftig meningsutveksling opp dersom man så mye som hevder staten Israels rett til å eksistere. Da har man plutselig så lite felles at det ikke er noen vits i å fortsette samtalen.

Betente områder finnes også andre steder. Det finnes for eksempel feministere som ikke vil høre snakk om

«En av de snodigste blinde flekkene heter Israel.»

at menn og kvinner er forskjellige fra naturens side og nydarwinister som ikke orker å høre begrepet sosial konstruksjon. Noen av de mest interessante er ateistene som hater religion så intenst at de er ute av stand til å respektere annerledes tenkende. Mange av dem har selv frigjort seg fra autoritær religion - Ayaan Hirsi Ali er et klassisk eksempel - og for dem er de religiøse noen som må bekjempes, og i alle fall ikke samtales med. Som gammel ateist har jeg ofte blitt slått av at det er lettere å finne intellektuell nysgjerrighet og åpenhet på Teologisk fakultet enn blant militante ateister som mener det er hinsides diskusjon at vitenskapen gir alle svar som er verdt å høre på.

At fornuften innimellom tar ferie, er verken noe sensasjonelt funn eller en grunn til bekymring.

Det som er verdt å se nærmere på, er hvilke følelser det er som tar overhånd. ●

mng@stine@dagbladet.no

